

GERIATRICKÝ PACIENT NA URGENTNOM PRÍJME

MUDr. Silvia Trnovská, MPH

Čestné vyhlásenie ku konfliktu záujmov

MUDr. Silvia Trnovská, MPH., SLK 11197, 06. 08. 1974

Organizátor : **Hviezda života, OZ, 925 63 Dolná Streda 558**

Vzdelávacia aktivita: **10. Stredoeurópsky kongres UM a MK a 23. Národný kongres UM a MK**

Vyhlasujem na svoju česť, že ako autor prednášky a prednášajúci, v zmysle smernice SLK a SLS pre ARS CME k procesu sledovania a hodnotenia vzdelávacej aktivity - nie som v konflikte záujmov vo vzťahu k vzdelávacej aktivite a organizátorovi podujatia.

Údaje z literatúry o pacientoch vo veku nad 65 rokov

- **15 – 45% všetkých pacientov na UP**
- Do r. 2030 predpokladaný nárast o 10 – 15%
- **Hospitalizácia – 30 - 45%**
- Exitus na UP - < 1%
- Opakovane do 1 mesiaca – 13%
- Opakovane do roka – 50%
- Priemerný vek – 75 rokov
- **Muži**

Charakteristika pacientov

- **Polymorbidita**
- Chronické ochorenia so zhoršenou fyzickou a kognitívnou funkciou
- Polypragmázia
- **Atypické prejavy a maskovanie ochorení**
- Nižšia sociálna podpora

Počet pacientov na UP NsP SNV za mesiac február 2019

- **Celkový počet:** 924
- **Vek nad 65 rokov:** 279
- Muži: 158
- Ženy: 121
- Noví pacienti: 33
- **Hospitalizácie: 86, t.j. cca 30%**
- INT – 32, CHIR – 15 (trauma - 9), NR – 18, OMIS – 11, reverz – 4, exitus – 2, PCI - 4

Najčastejšie ochorenia

- **Respiračné:** CHOCHP, pneumónie
- **Kardiovaskulárne:** ortostatická hypotenzia, AKS, NAP, CHSZ
- **Traumy:** pády
- **Neurologické:** NCMP, vertigo
- **Kognitívne poruchy:** delírium, demencia
- **Urologické:** retencia moču, infekcie
- **Infekcie**

Akútne kognitívne poruchy

- **Delírium** – hypoaktívny (70%) ev. zmiešaný typ
- Často podcenenie ev. prehliadnutie stavu
- 2x vyššie riziko úmrtia a predĺženie doby hospitalizácie
- **Vždy riešiť vyvolávajúcu príčinu – tzv. DIMES**
 - **Infekcia močových ciest**
 - Retencia moču a obštipácia
 - **Bolesť, hlavne nepoznaná a neliečená**
 - Dehydratácia a malnutrícia
 - Predávkovanie liekmi (benzodiazepíny) – 80%
 - Zmena v liečbe
 - **Nové prostredie, fyzické obmedzenie, nemožnosť mobility na lôžku UP**
 - **Prolongovaný pobyt na UP**
 - Metabolické a elektrolytové poruchy – hyponatrémia, urémia

Prevenca delíria

- Vyhýbať sa obmedzujúcim prostriedkom
- Včasná mobilizácia pacientov
- Čo najkratší čas na UP
- Adekvátne liečba bolesti
- Dostatočná hydratácia
- Nutricia
- **50 % redukcia vzniku delíria**

Pády

- Nad 65 rokov: 30-40%
- Nad 80 rokov: 50%
- **10-30% v prostredí DSS, DD**
- Cca 2% - úmrtie na komplikácie pádu
- Rizikové faktory:
 - Kognitívne poruchy
 - **Ortostatická hypotenzia**
 - Porucha chôdze a rovnováhy
 - Porucha sluchu a zraku
 - Anamnéza predchádzajúcich pádov
 - **Medikácia:** benzodiazepíny, antidepresíva, hypnotiká, neuroleptiká, antihypertenzíva (VD a diuretiká)

Road test

Krehkosť

- Biologický syndróm zníženej rezervy
- Pod dg. **Celková slabosť**
- Nie je akútny stav
- Len paliatívny prístup
- Dôraz na domácu ošetrovateľskú starostlivosť

Nežiadúce účinky a toxicita liekov

- Digoxín – najčastejšie prehliadaná pre atypické prejavy
- Benzodiazepíny – agitácia
- Kodeín – opioidný efekt
- NSAID – ARI, hypertenzia, krvácanie GIT
- Anticholínergiká – delírium

Prostredie UP

- **Akčné a hlučné prostredie je nevhodné pre geriatrických pacientov**
- Nedostatok súkromia
- Nedostatok personálu
- **Časový faktor**
- **Neadekvátne vybavenie** (postele, osvetlenie, vozíky pre imobilných pacientov, toalety, antidekubitárne prostriedky,...)
- Chýbajúce skúsenosti personálu

Prostredie UP

- Podcenenie ev. prehliadnutie symptómov
- Paliatívna a terminálna starostlivosť
- **V dokumentácii chýba komplexné geriatrické hodnotenie**
- Dlhší čas pobytu na UP
- Vyššie náklady

Záver

- Pri dobrej sociálnej podpore – len akútne zhoršenie stavu ev. v súvislosti s paliatívnou starostlivosťou
- V ostatných prípadoch – primárne riešenie všetkých ťažkostí a spôsob „dispenzarizácie“
- Nie je definovaný model komplexnej akútnej geriatrickej starostlivosti
- **Cieľom je „geriatric friendly ED“**

Ďakujem za pozornosť